

# **«STN ~ BLADET»**

INFORMASJONSBALD FOR  
AVSLAGET FOR SIDET TRØNDERFE OG NORDLANDSFE  
NR 3. 1993



**AV INNHALDET**

**GARDSBESØK      ÅRETS SEMINOKSAR**

**STN PÅ FESJÅ OG PÅ LANDBRUKSVEKA**



STN

Avslaget for sidet trønderfe og nordlandsfe



ISSN: 0804-1113

STN-Bladets  
postgirokonto: 0824 0157803

HEI IGJEN!

I dette siste av årets STN-Blad har vi forutan gardsbesøk og presentasjon av årets seminoksar, med ein reportasje frå eit fesjå i Soknedal der STN-rasen fekk mykje omtale og oppmerksomheit. Vi var også representert på årets Landbruksveke, der vår utrøttelege PR-mann Christian Saxlund sto på stand i fleire dagar og gjorde ein flott innsats for både rasen og for bladet! Vi fekk fleire medlemmar og abonnentar etter dette! Vi kan også nemne at det er under planlegging ei mønstring av STN-dyr under Rørosjubileet i 1994. Meir om dette i STN-Bladet neste år.

Akkurat no har vi det "luksusproblemet" i STN-Bladet at vi har meir enn nok stoff til bladet, men vi er likevel svært interessert i inn- og utspel frå bladet sine leesarar.

Elles så er vel mange midt inne i kalvingssesongen akkurat no. Vi minner om at avslaget er svært interessert i å få tilbod på oksekalvar etter gode STN-kyr. Ta difor kontakt med sekretären eller andre som kan formidle beskjed til styret dersom du får ein kalv etter ei ku som du tykkjer fungerer godt i buskapen din.

Vi håpar også at så mange som mogleg ser seg tid til å kome på årsmøtet 18 - 19 mars i 1994 på Bessaker i Sør-Trøndelag. Det vil sjølv sagt kome ei skikkeleg innkalling til årsmøtet i STN-Blad nr 1 1994, som forhåpentlegvis vil vere ute rundt midten av februar.

Liv Torill, Leif og Atle

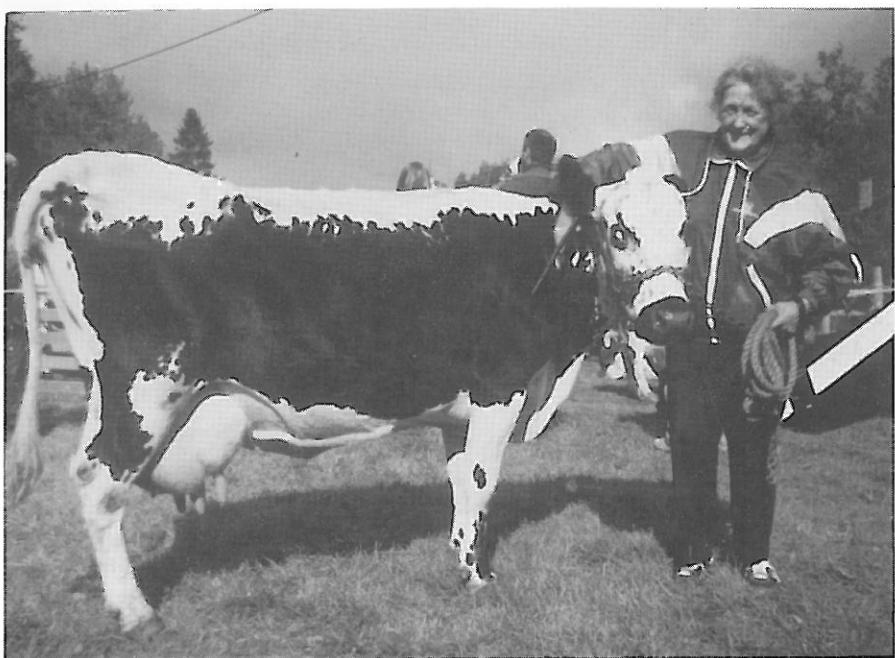
Redaksjonskommité:

Atle Meås, Stupelvik, 6658 RINDALSSKOGEN Tlf: 72 49 40 15

Liv Torill Eide, Fortuna, 2592 KVIKNE Tlf: 62 48 41 95

Leif Gjessing, Småsjøvolden, 2443 DREVSJØ Tlf: 62 45 95 71

# BESØK HOS IDA GRØHOLT



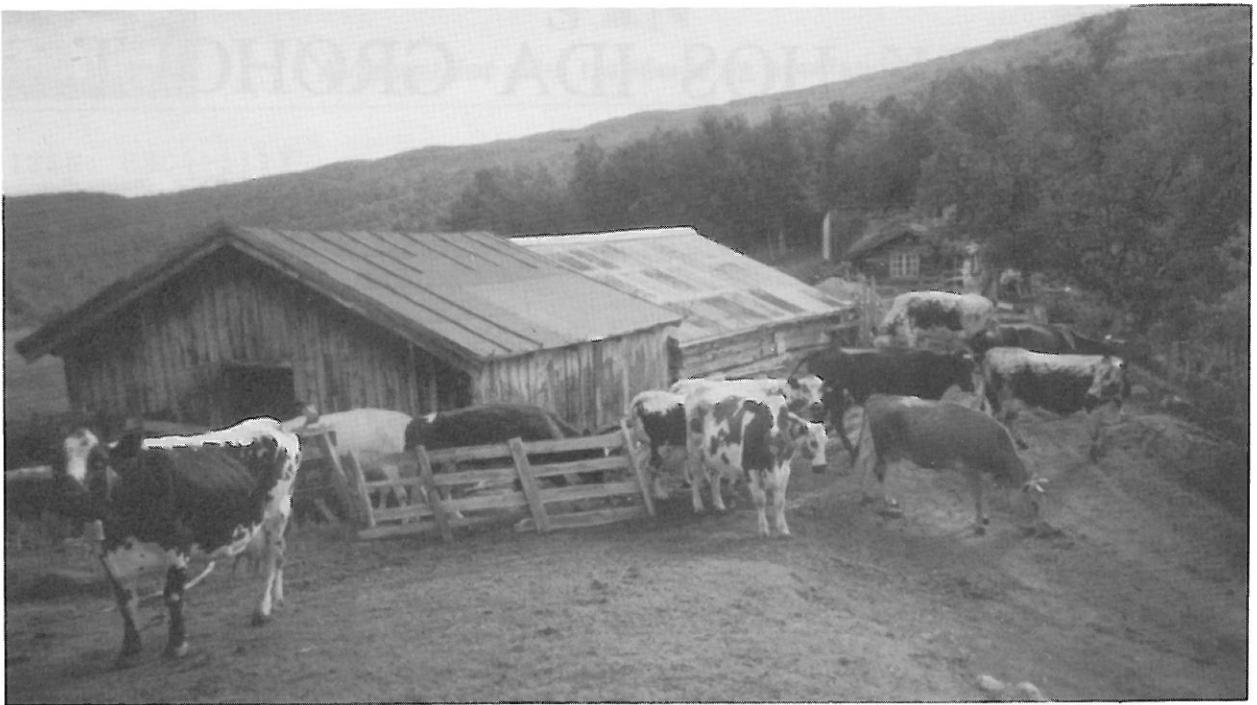
Ida Grøholt med  
gromkua 10 Mairos  
Fødd: 9. mai 1977  
Far : 9008 KORO  
Bildet er teke på  
utstillinga i  
Soknedal 27.august

Berre eit par kilometer frå travle Oppdal sentrum, oppover Orkelsjøvegen, i det som oppdalingane kallar "Ælmdal'n", ligg setra til Ida Grøholt. Den dyrekjære Ida er litt av ein kjendis på Oppdal, og den som vil lære litt om omsorg for dyr burde absolutt besøke nettopp henne.

Ida og mannen Hågen har ingen gard med jord sjølve. Dei må kjøpe alt vinterforet til dyra, og leiger fjøsplass. Det er på mange måtar både tungvint og arbeidssamt, og Ida sjølv slitt med ei vond hoft, men å slutte med ku, det er noko ho kvir seg på!

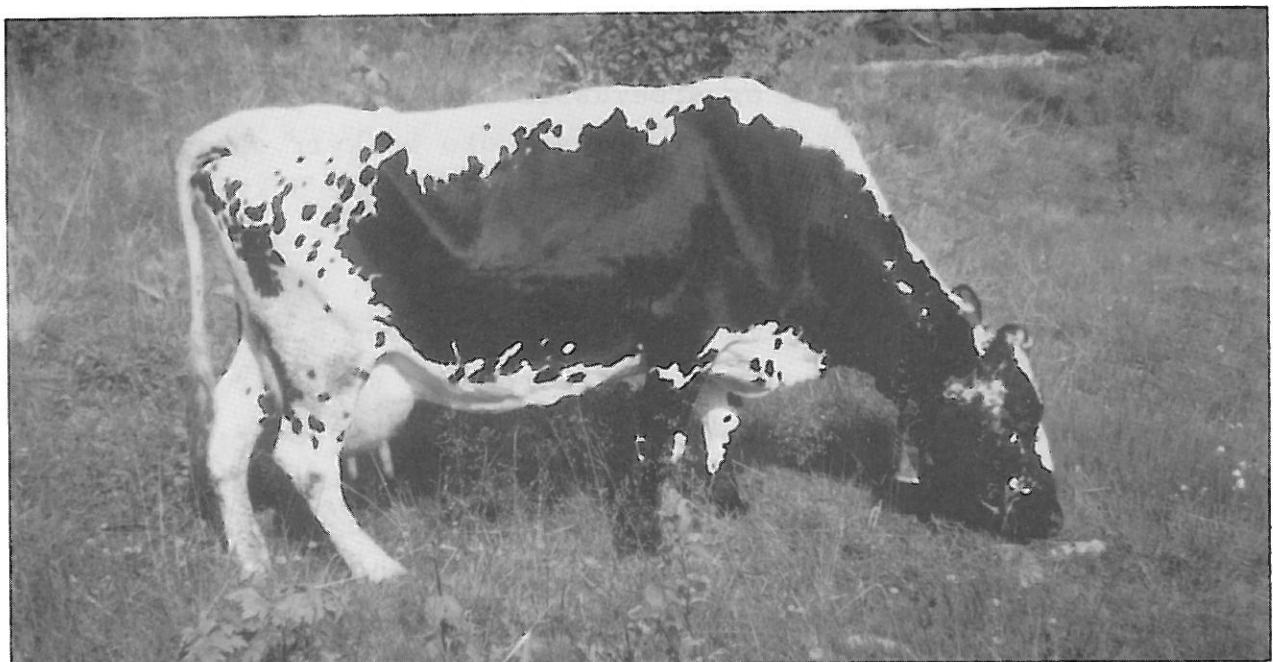
Da vi besøkte Ida, besto buskapen av 12 kyr, 3 kviger og 8 - 10 kalvar. I tillegg hadde ho også ein del større oksar, men dei var ikkje med på setra. Av kyrne var det 7 STN, 3 NRF og 2 Jersey. Om vinteren blir mjølka levert til meieriet, men sommars tid går all mjølka til produksjon av ekte seterrømme, som blir seld direkte frå setra. Skummamjølka er det kalvane som tek seg av, så det er godt å vere kalv hos Ida.

Ein ting som særpregar buskapen til Ida, er den høge levealderen til kyrne. Gromkua Mairos går i sitt 17. år og to av dei andre STN kyrne er henholdsvis 10 og 14 år gamle. Sjølv med same foring og stell, er det sjeldan at NRF-kyrne oppnår tilsvarende høge alder.

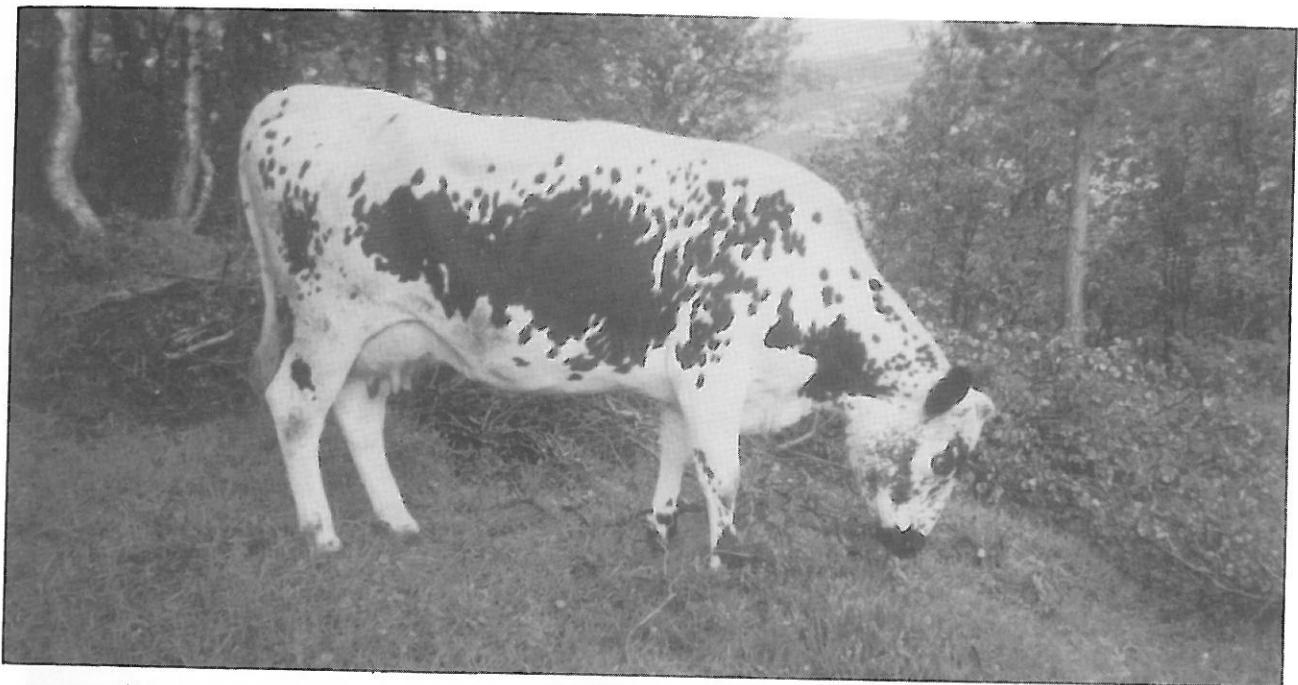


Der er tidleg morgen på setra. Kyrne strekkjer på lemmane og myser mot sola, medan bjølleku Fagerlin tek ut kursen for dagens tur ut i bjørkeskogen.

Ida sjølv er overtydd om at kyrne blir gamle og held seg friske fordi vinterforet stort sett består av høy, og ikke silo. Dette er det sikkert noko i, men vi trur nok også at seterlivet, med utmarksbeite og mosjon saman med all omsorgen som blir lagt ned i stellet av dyra er viktig for helsa og trivnaden.



Snart 15 år gamle Fagerlin er dotter til 9014 SEM.  
Han var ein SKB-okse med 50% innslag av Frieser.



67 Marsløv, pen 1.kalvsku etter 9059 JONASGÅRDEN.  
I bakgrunnen, Oppdal sentrum.



Denne flotte oksekalven vart fødd 15.mai, og er her ca. 2 månader gammal. Mor er Mairos, og faren til kalven er 9058 HAVDAL. Kalven er innkjøpt til semin. Det er budeia, Ellinor Bakkebø frå Sunnmøre som mønstrar kalven. Dette er den andre kalven etter Mairos som er innkjøpt til semin. Den første var 9062 Myran, etter 9022 WIKSTRØM.



Og så forsvann kyrne inn i bjørkeskogen

Dyra går i skogen eller opp mot fjellet om dagen, men står inne i seterfjøset om natta. Det er sikkert like godt som at dyra går ute døgnet rundt, i alle fall når ein tenkjer på kor sur og kald sommaren har vore i Trøndelag i år. Sjølv om kyrne kan reke langt av stad, så kjem dei alltid heim att til mjølking om kvelden. Dette til forskjel frå NRF-buskapen på nabosetra!

Vi reiste frå "Ælmdal'n" og Oppdal same morgen som landskyttarstemnet tok til. Kyrne til Ida Grøholt let seg ikkje affisere av larmen frå skytebanane, bilar og høgtalarar, men "rukla" roleg til skogs for å beite, slik dei brukar gjera.

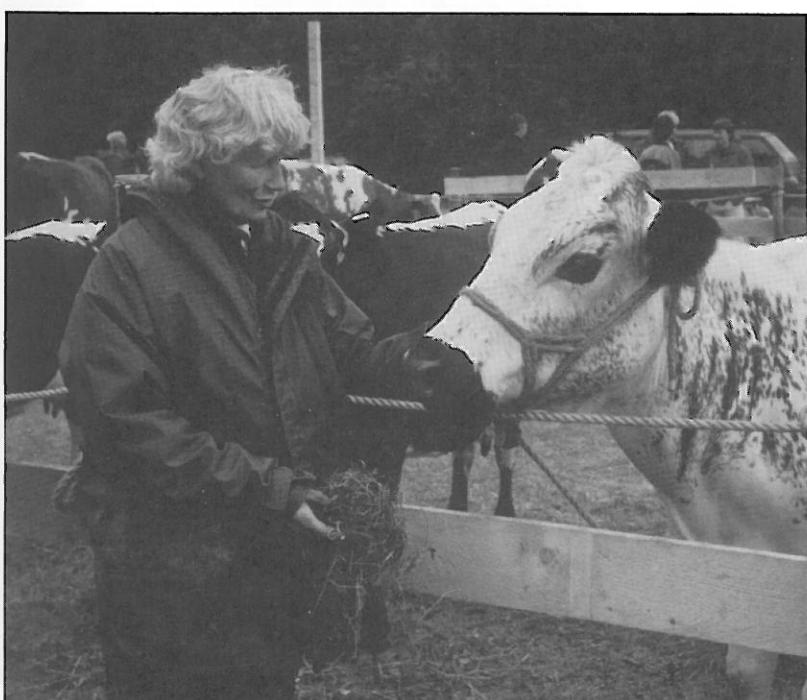
AM-93

# UTSTILLING I SOKNEDAL

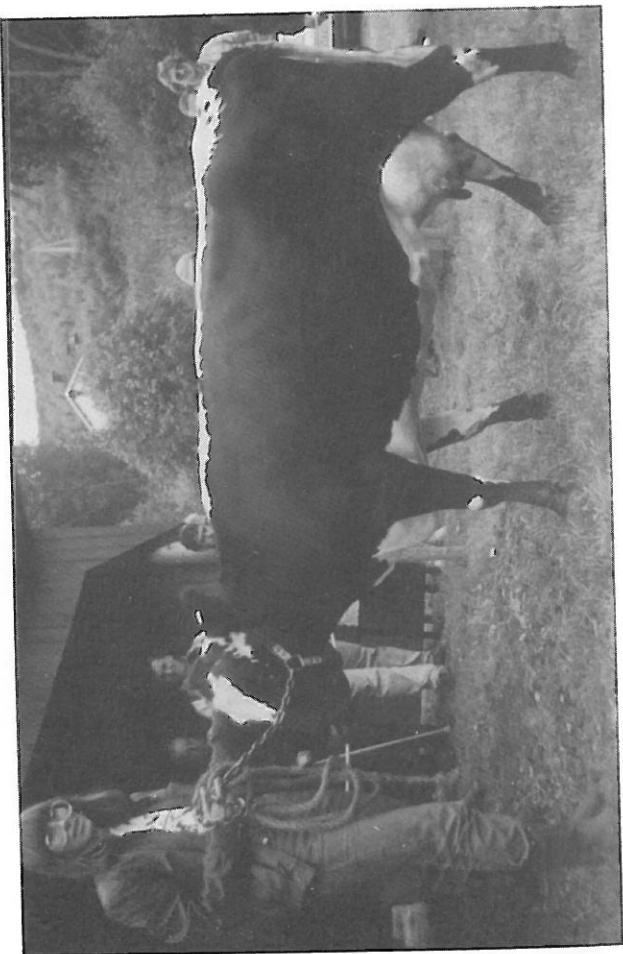
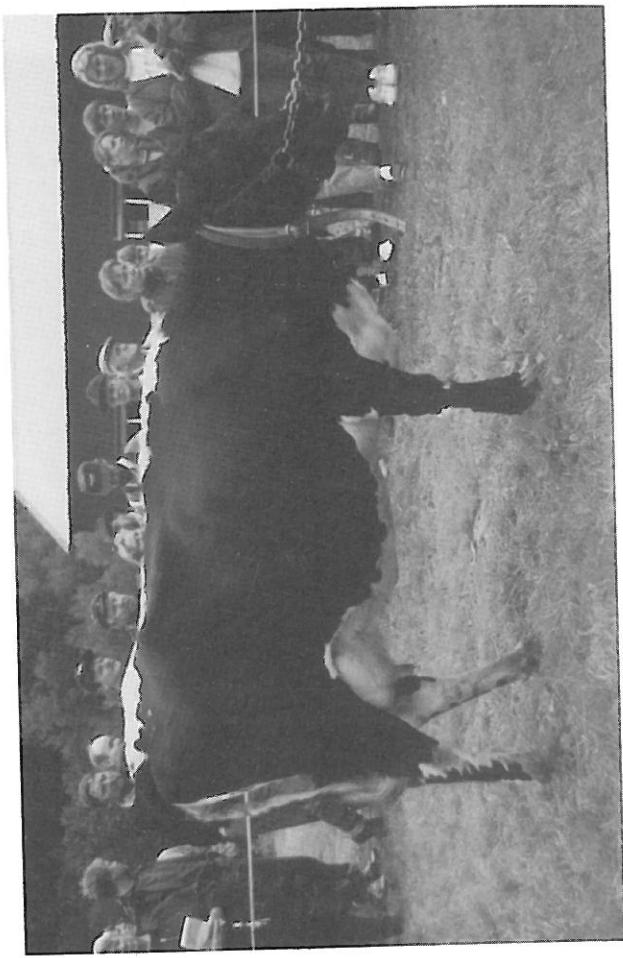
Fredag 27 august 1993 vart det halde storfesjå for NRF- og STN-kyr i Soknedal i Sør-Trøndelag. Storfesjåa har jo ingen betydning i avlen, slik dei hadde før, men dei er framleis populære hendingar for folk som er interesserte i storfe. Samtidig som dei er med på å halde interessa for eksteriør og dyreskjønn vedlike, er det sosiale, det å treffe andre gardbrukarar og folk som arbeider med og er interesserte i ku, vel så viktig.

Til utstillinga i Soknedal var det påmeldt 27 kyr til eksperiørdømming. Av desse var det 7 STN-kyr. 6 av desse møtte fram, og så mange STN-kyr har det vel neppe vore samla på eit storfesjå på 20 år!? I tillegg til kyrne var det også stilt ut oksar av NRF, STN, Charolais og Hereford. Og kyr av Telemarkfe, Dølafe, Jersey, Simmentaler og Aberdeen Angus.

Dommarar på sjået var Ellen Kristin Syrstad, Skaun, John Volden frå Trøndelag Meieri, Trondheim og tidlegare formann i avslaget for STN, Erik A Nerhoel, Oppdal. Vi tek her med ein kort presentasjon av STN-kyrne som vart dømte på utstillinga og dei oppnådde resultata. At ein del, særleg av "STN-folket" ikkje var heilt nøgde med dømminga er så sin sak. Kvar tykkjer vel best om sine born, men alt i alt var vel døminga rettvist nok. Konfransier på sjået var tidlegare styrar på Hallsteingård oksestasjon, Aksel S Winsnes.



Av dei mange interesserte tilskodarane var det mange som la merke til og kommenterte kor rolege og godlynte STN-dyra var. Her er det Ingeborg Resell frå Meldal som gir 50 Aura ein klapp og ein ekstra godbit.



# DØMMINGSRESULTATER

176 DAGROS (katalognr 1) sjå framsida av bladet

Fødd: 16.09.88. Eigar: Haldis Mykløy, Nerskogen Far: 9004

Omtale: "Stor kraftig ku. Litt lågstilt. Gode lår. Noe lite framjur og litt lange spener"

Avdrått 8p, Kropp/bein 7,8p, jur/spener 3p Sum 18,8 poeng 2pr.

10 MAIROS (katalognr 2) øverst til v.

Fødd: 09.05.77. Eigar: Ida Grøholt, Vognil Far: 9008

Omtale: "Lågbygd ku. Toppa, spisst kryss. Krokhaska, gode bein forøvrig. Sidt jur, store spener"

Avdrått 3,5p, Kropp/bein 5,3p, jur/spener 1,8p Sum 10,6 poeng

50 AURA (katalognr 3) øverst til h.

Fødd: 08.08.86. Eigar: Rolf P Tørres, Røros Far: 9032

Omtale: "Pen, høgstilt ku. Skarp rygg. Sidt jur, store spener"

Avdrått: 4p, Kr/bein 6,8p, jur/spener 2,5p Sum 13,3 poeng 3pr.

71 HJERTROS (katalognr 4) nederst til v

Fødd: 06.12.87. Eigar: Gerd I Flå, Ulsberg Far: 9040

Omtale: "Pen ku. Rett, god rygg. Gode bein. Littspissa kryss. bra jur, men litt store spener"

Avdrått 8p, Kr/bein 7,3p Jur/spener 3p Sum 18,3 poeng 2pr.

150 MONA (katalognr 6) nederst til h

Fødd: 06.12.90. Eigar: Kjell Wickstrøm, Oppdal Far: 9054

Omtale: "Lita, lågstilt ku med noe spist kryss. Bra jur og spener."

Avdrått: 8p, Kr/bein 6,2p, Jur/spener 3,7p Sum 17,9 p 3 pr.

269 FJELLROS (katalognr 7)

Fødd: 12.03.90. Eigar: Eldar Staverløkk, Soknedal Far: ?

Omtale: "Stor, kraftig ku. God rygg. Regelmessig kryss og gode bein. Bra jur og spener"

Avdrått: 6p, Kr/bein 7,3p, jur/spener 3p. Sum 16,3 poeng 2 pr.

Beste STN-ku totalt: 176 DAGROS 18,8 poeng 2.premie

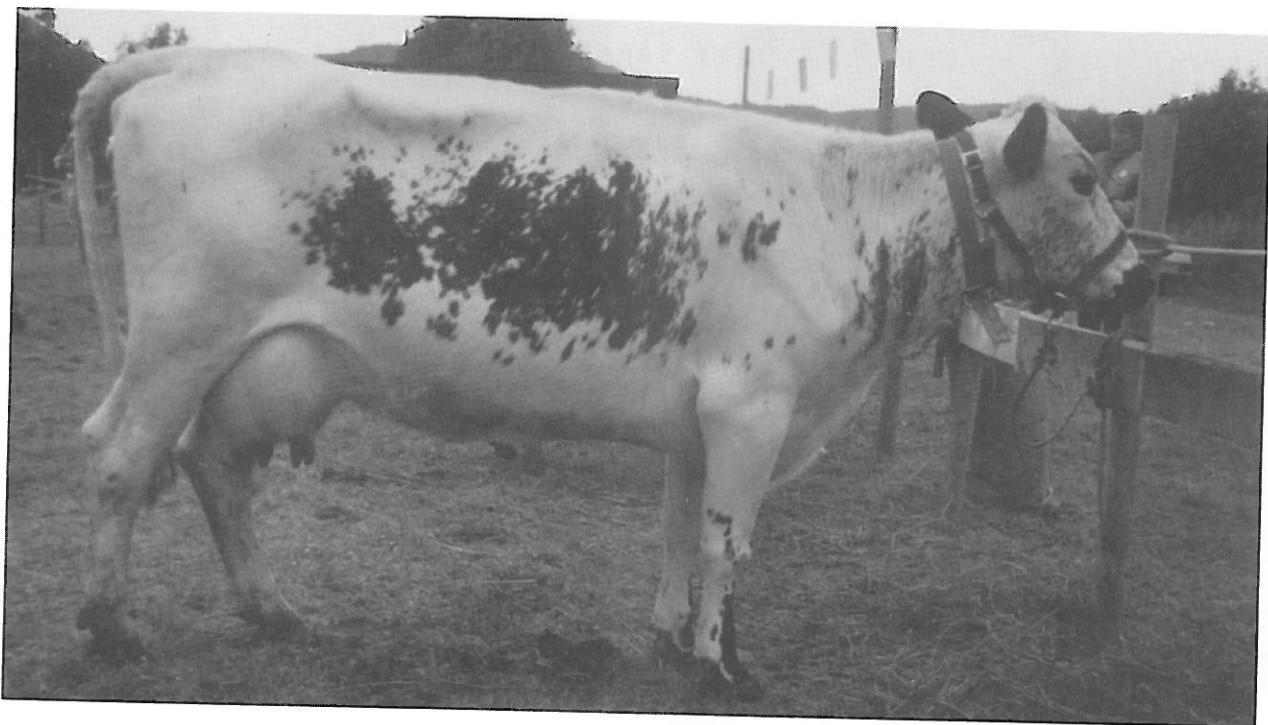
Gavepremie: Gjensidige, Støren

Beste kropp/bein : 176 DAGROS 7,8 poeng

Gavepremie: Soknedal Bondekvinnelag

Beste jur STN : 150 MONA 3,7 poeng  
Gavepremie: Bøndernes Salgsdag

VI GRATULERER !!



269 FJELLROS

ANNONSE

Oksekalv til salgs. Født i april 1993.  
Mørk svartsidet. Far: 9063 ELVEN Morfar: 9047  
Mormorsfar: 9035 Mormor "Skjønnros", mor til semin-  
oksen 9071 Åsheim.

Kåre Andersson, 2240 MAGNOR Tlf: 62 83 44 54

## ÅRETS SEMINOKSER AV STN

Denne sesongens okser har en god spredning på morstammene. For første gang i nyere tid er det også med en okse født i Nordland, noe vi synes er svært positivt. Felles for årets nye okser er bra jur hos mødrrene. Til gjengjeld er ytelsen mer på det jevne. Når det nedenfor blir referert tall fra husdyrkontrollen, skal vi huske at antall døtre bak hver okse er lavt, slik at sikkerheten for opplysningene ikke er så høy, men tallene kan i allefall gi en pekepinn på hvor landet ligger.



9019 FEMUND, er en okse som har vært med før. Vi har fortsatt en del doser på lager og vil forbeholde disse til STN-kyr. Oksen er også tenkt som en motvekt mot det etter hvert ganske store innslaget av svensk blod.

Mor til Femund, 74 Julkoll, var ei stor, men eksteriørt bra ku. Den hadde bra jur, men fikk merknad for utvida mjølkekammer. Det var ellers

ei produksjonssterk ku. 9019 Femund gir gjerne nokså store, men ellers typiske dyr. Jurformen til døtrene er jevnt over god. I 1992 lå avdråtten til 9019 sitt avkom ca 300 kilo over midlet. For en del år siden syntes mastittfrekvensen å være noe høy, men noen slike signaler har vi ikke mottatt nå.

9045 VINDØL sto på testingsstasjonen på Særheim, slik at laget hadde noe dårlig kontakt med oksen etter innkjøpet. Bilde finnes ikke. Oksens 1-årsvekt er svært lav. Mora var også liten. Dette synes også å prege Windøls avkom som ofte er små og spedlemmet, og gjerne noe mørke. Mormorsfar er 9000 Dragos. Vindøl har dermed relativt mye svensk blod. Både oksens far, morfar og mormors-

far er okser som gir avkom med gode produksjonsegenskaper. Døtrene til Vindøl ligger også godt over midlet, med 850 kilo i 1992. Med en fett% på 3,80 og en protein% på 3,32. Midlet her er 4,23 og 3,30. Vindøl har imidlertid et merkelig arveanlegg, i det er relativt høy andel av oksekalvene har hornanlegg. Dette har vi ingen forklaring på, da oksen så langt vi vet er 100% ren. Noe lignende er også sett i Sverige, der krysning mellom Vestfinsk rase og SKB har gitt hornanlegg på en del avkom.



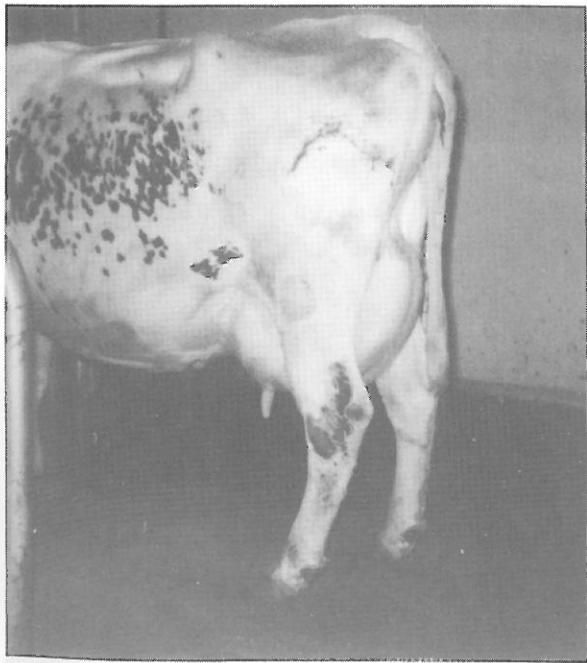
100 LOTTE mor til 9053 RØNNINGEN

9053 RØNNINGEN var en lys, middelstor, ganske kraftig bygget okse. Mora 100 Lotte, var relativt stor, men var da også 12,5% SLB, gjennom sin morfar 9014 Sem. Kua hadde et svært godt jur, med korte spener, og proteinprosenten lå godt over midlet i buskapen. Oksen har ennå bare få døtre i kontroll. En kan imidlertid merke seg at disse har en brukbar protein%, på 3,44.

9055 HOPP. På grunn av tilpasningen til EØS-avtalen er det slutt på import av SKB-sæd fra Sverige. Dette skyldes at oksestasjonen til Nordavel, der SKB-oksene står, ikke bygningsmessig er blitt tilpasset EF's bestemmelser pga en eventuell nedleggelse. Norske myndigheter nekter derfor import selv om alle andre betingelser når det gjelder prøvetaking osv er oppfylt. Vi slipper derfor de gjenværende doser av 9055 Hopp som det svenske alternativet i år.

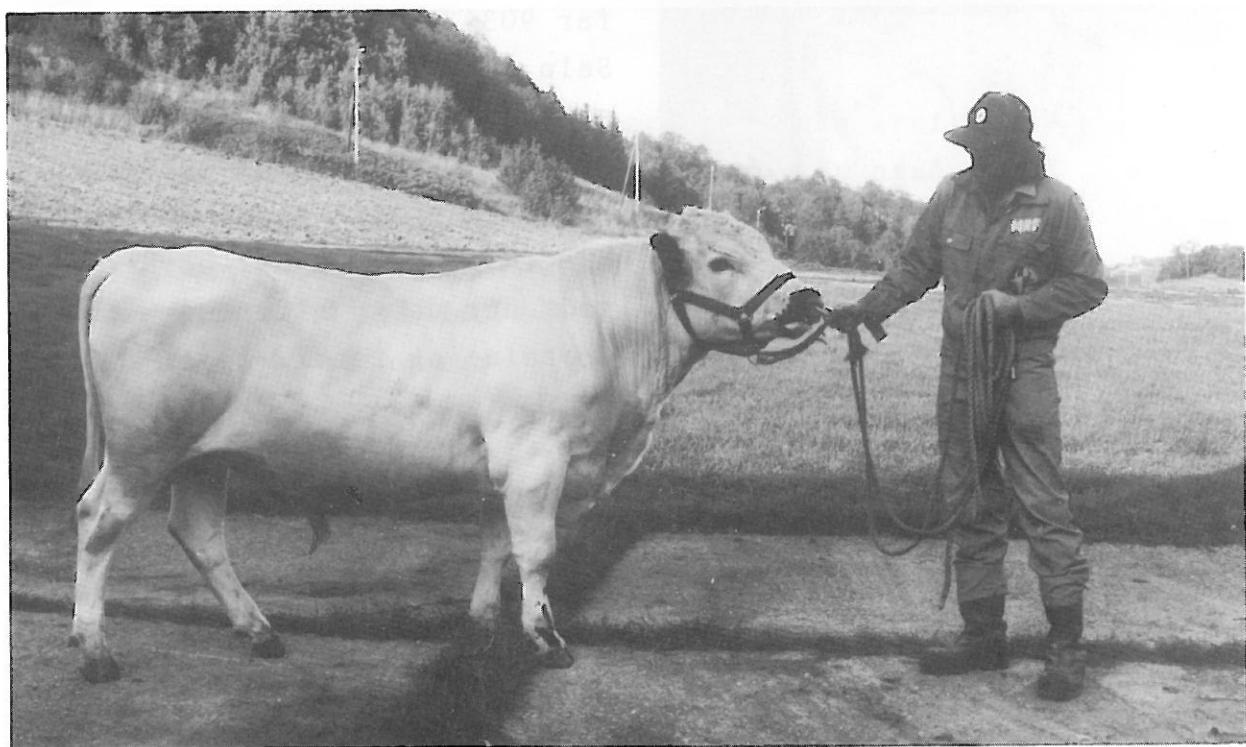
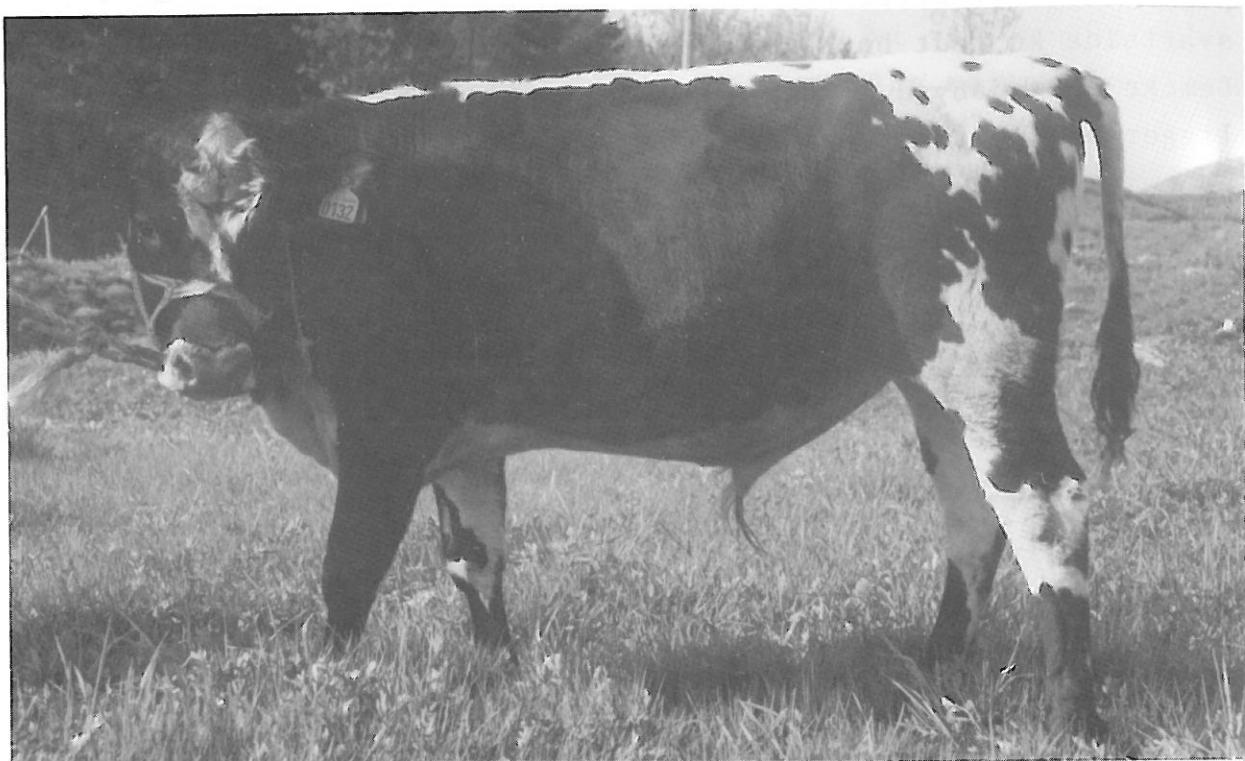
Hopp kom dårlig ut i den svenske avkomsgranskingen, men synes å gi bedre resultater i Norge. Avkommet blir gjerne noe stort, og en og annen helsvart forekommer.

9082 TOLGEN er etter ei typisk svartsida ku født hos Timm Lemcke i Stadsbygd. Kua ligger noe lavt når det gjeld protein%, men har ellers bra ytelse. Juret er litt baktungt, ellers bra. I likhet med de fleste andre avkøm etter 9065, er også 9082 lys. Han fører altså 9020-linja videre.  
Bildet viser mor til oksen,  
94 Fatima.



9085 GJERSVOLD er en typisk, svartsidet okse som gjennom sin far 9034 Siljar stammer fra 9004 Selo. Mora som er født i 1986, står i en buskap som ikke kom med i kontrollen før i 1990. Buskappen består stort sett av NRF, slik at kua har hevdet seg godt når det gjelder avkastning. Protein- og fett% ligger også over midlet.  
Som vi ser av bildet har 3 Gull-dokk et meget godt jur. Spenene har "STN-lengde", uten å være for lange.

9092 NEPÅS kommer fra Hommelstø i Nordland, og var over året da den ble innkjøpt. Mora er ei ungku, og 9092 var hennes første kalv. Kua er imidlertid av gårdenes gamle stamme, og vi syntes derfor at det var viktig å få benyttet denne oksen. Mora er rødsidet, og har et godt jur. Under: Bilde av 9092 NEPÅS



9094 NAMDØLEN

9094 NAMDØLEN er et typisk 9055 Hopp-avkom som vi har sett dem her til lands; ganske stor og hvit, med svarte ører. En "real okse" i følge stasjonsvetr. Graffner på Hallsteingård. Mora er typisk svartsida ku med fint jur og "maskinspener". Dette er også ei ung ku, 9094 er kuas andre kalv. Morfar til kua er 8993 Sving Varli. Gjennom dennes far, SKB-oksen Sving, kommer ytterligere dråper svensk blod inn i bildet.

## " REKLAME "

Det har vært delte meninger om T-skjortene jeg har talt så varmt for. Jeg vil derfor benytte anledningen til å fortelle om salgsresultatet. Først satset jeg egne penger til kjøp av T-skjorter. Hele overskuddet gikk til avslaget, totalt 12500,- Senere satset avslaget penger på T-skjorter som jeg solgte, og dette gav et overskudd på 9000,- Tegningen min har derfor totalt innbragt laget kr 21500,- Det skulle være bevis nok på at tror vi på noe, så kjemp for det!

T-skjortene har skapt mye oppmerksomhet omkring i landet, og har gitt brukerne mange gode anledninger til å spre vårt "budskap": STN-kua er positiv!

Takk til alle som har kjøpt skjorter. Hele lagret er nå utsolgt. Men, forsvil ikke. Det er andre muligheter til å få en ku i hus. Jeg har fått produsert

klistremerker med det samme motivet.

Klistremerkene er sort trykk på hvit bunn, og ca 10 cm i diam.

Merkene kan brukes på bilen, postkasser, skoleransler, kofferter osv, osv.

Prisen er 15 pr merke, inkl. porto.

Send betaling og bestilling til:

Christian Saxlund

Fritznersgt 18b, 0264 OSLO

Tlf: 22 55 64 73



RETURADRESSE:

STN-Bladet  
v/Liv Torill Eide  
Fortuna  
2592 KVIKNE

C

## STN PÅ HELLERUDSLETTA 1993

Landbruksveka 1993 var en utstilling hvor "liv" var et hovedtema. Det var liv på fire ben og på to ben. Det var liv i maskiner og motorer. Jeg tror jeg vil kalle det "et himla liv" !

Som representant for STN, hadde jeg et hjørne i husdyrteltet. På den ene siden var NRF nabo, og på motsatt side bodde veterinærene. Vi skulle egentlig vært på utstillingen alle 4 dagene, men dette lot seg ikke gjøre. Den første dagen ble derfor brukt til organisering og planlegging av standen. Jeg fikk tak i en kvige, som desverre ikke var helt typisk. Videre hadde jeg teppebord, stoler, T-skjorter, norsk flagg, kopi av Rørosklokken og en stor plakat utlånt av Norsk Landbruksmuseum. Sist men ikke minst hadde jeg vår nye brosjyre. Den er super, og inneholder alt man trenger svar på i den første kontakten med STN.

Jeg tror vi fikk profilert oss bra på utstillingen. Brosjyren ble gitt til mange som viste ekstra interesse for rasen. Den gav mange opplysninger som folk ikke hadde fra før. Dette gjaldt særlig avsnittet om produksjon/ økonomi.

Det ble også solgt noen T-skjorter, men ikke så mange som ønsket. Mye av årsaken var at man i nærheten kunne kjøpe skjorte med mer "utfordrene" motiv. Kanskje litt skuffende at så få STN-eiere benyttet anledningen til å reklamere for rasen vi tror på og lever av. Neste gang kanskje flere stiller med vår egen T-skjorte.

Det var veldig lange dager. Når man står alene som utstiller i 10 timer pr dag, så blir man litt lei av folk. Men når man så hvor mange som var interessert i STN-kua, var trettheten fort glemt. Vi fikk flere nye abonnenter til bladet, og da er det nesten så man lukter penger i kassen!

Christian Saxlund